

БҮРЯД УНЭН

СОВЕТСКОЕ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БҮРЯДАЙ ОБКОМОЙ. РЯАДАЙ АССР-ЭЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

1921 оной 21-нээ гарана № 27 (17750) 1988 оной февралин 2, вторник Сэн 3 мүн.

КПСС-эй ЦК-да СЕМИНАР-ЗУБЛӨӨН БОЛОБО

29-30-да КПСС-эй ЦК-ийн үйлдвэрлэл болон байн...

Мал ажалье белогоор баян тэжээлээр хангаха асуудал шангаар тагигдана.

Хүжжөөх, хамтаруула талар тусуу бүүдтэ бусажа, шэнэ арга боломжонүүднэ...

Тэжээл үйлдвэрлэлдэ ажалал эмхидхэлэй болон түлбэрин түрүү түхэл яназуунднэ хэр үргэноор нэбтэрүүлэнхээ тэжээлэй баазин амжалтаар хүжээтэ эхэтэ дүлдидадат.

Хүжжөөх, хамтаруула талар тусуу бүүдтэ бусажа, шэнэ арга боломжонүүднэ, туйлагдан дүй дүршл, эрдэм-техиник дэбэлтүн туйла-танууднэ харадаа абажа, зохиоо заабаар оруула, тэрэни батээр бэлүүүлжэ эхилжэ хэрэгтэй.

Улаан-Удм 19.05.88 Улаан-Удм 19.05.88 Улаан-Удм 19.05.88

Мал ажалье белогоор баян тэжээлээр хангаха асуудал шангаар тагигдана.

Хүжжөөх, хамтаруула талар тусуу бүүдтэ бусажа, шэнэ арга боломжонүүднэ...

Тэжээл үйлдвэрлэлдэ ажалал эмхидхэлэй болон түлбэрин түрүү түхэл яназуунднэ хэр үргэноор нэбтэрүүлэнхээ тэжээлэй баазин амжалтаар хүжээтэ эхэтэ дүлдидадат.

Хүжжөөх, хамтаруула талар тусуу бүүдтэ бусажа, шэнэ арга боломжонүүднэ, туйлагдан дүй дүршл, эрдэм-техиник дэбэлтүн туйла-танууднэ харадаа абажа, зохиоо заабаар оруула, тэрэни батээр бэлүүүлжэ эхилжэ хэрэгтэй.

Мурьсоондэ илагшад

Унгарын элэй хугасаада ба 1987 оной дүрбэдхи квартал туршада промьшленности, барилгын, транспортн, хэлхээ холбоон, худалдаа наймаанай, хүн зоний ажануудал хэрэглэмжэ хангалгын предпрятинуудай социалис мурьсоонэй дунүүднэ КПСС-эй обкомой бюро, Министруудэй Совет, Бурядай АССР-эй профсоюзудай совет болон ВЛКСМ-эй обком хаража зөөдө, нимэ коллективүүднэ иландал тооложо, дамжуулгын Улаан тугууднэ баруулаха гэжэ тогтообо.

АЖАХЫН ТООСООНОЙ АША

Ажахые эрхилэлгын шэнэ машина заабаарилга эхээр гуримда ороод худалжэ байн турүүшнэй жэлэй харбар тарилгада эрхмээр бэлдэхэ жэ эрмэлзэн, энэхим механизаторнууд мүнөө машина техиник заабаарилга эршээ тэйгээр ябуула. Юуб гэхэдэ, худалжээшдэй ажалал туйлоон байн ургаса нилдэд дүлдиде ха байна бшуу.

ШЭНЭ ЭРИЛТЭНҮҮДТЭЙ ЗОХИЛДУУЛАН

Бурядайн промьшленностиин үндэслэрин 1987 дунууд, мүнөө жэлэй гүрэнэй түсэб ургашалтай үргэжэ болон ажахы эрхилэлгын шэнэ эрхэ байдалтай болон асуудалын зүблөн талар партиин комитетэй, райкомудай зүблөн шонорой, райкомудай зүблөн шонорой, райкомудай зүблөн шонорой, райкомудай зүблөн шонорой...

ЗУУТАН ТОДОРБО

Манай колхозой эхэ хонидой отаранууд дээрэ эхэл сүлөөгүй хана хүржэ эрхнэй. Хурьга абаха — харюусалгатай худэл мэрн мүнөө нуулиншнээ шатада оробо. Бидэ байгша ондо найман отарын 2975 эхэ хониншоо дун хамта 2800 хурьга абаха гэхэ гү, али зуун эхэ хонин бүриншөө дунда зэр, гээр 94 хурьга түлжүүлжэ түсэбтэйби. Мүнөө даб дээрэ 2000 гаран хурьгаи абаада, гарза хоролтогуй-гөөр түлжүүлэгдэнэ.

ЗОРИЛГОЁ БЭЭЛҮҮЛХЭЭР

Янгинама хүйтэн январь харын эдэ үргүүдтэ — Мухар-Шабэрай районий Лениний нэрэмжэтэ колхозой эхэ хонидой бүхы арбан отарада түл абаха харюусалгата хайа түлэг дундаа, Байгша ондо колхозой хониншод 4730 хурьга абажа түлжүүлжэр түсэблэнхэй.

Репортаж

Шабэртн талада шэмэрүүн хүйтэн бунхай. Улаан-Хада тээлээ уелээн жабар хүний ноурны гамгүй хайрана.

Хайрангын хойморто

Хара далайн эрвэдэ амархан байна. — Мүнөө жэлдэ бидэ Молот Аюровой бригадинхидтай мурьсоон гэжэбди. Тэдэнэй үблэлкөн Баруун-Алганта гэжэ газарта юм. Аюровтан бэрхэ хониншод ааб даа. Зүгөөр бидшье мурьсоон үгтэ хогүй бээбди — гээд, Дуглар Раднаевна хурууэйгээр хэлэнэ. Нёдондоноогоо амжалан, хониншод зуун хониншоо 85 хурьга абаха гэхэн социалис уялгатай юм. Мүнөө хадхын шахуу хурьгаланхай. Бүхы хурьгад гарза хоролтогуйгөөр харуулагдана. Тиммээ хониншод абанан уялгата дүүргэжэ шаджа гэжэ найдахаар ха, Энээнээ шөөн нэгэ баримта болохо юмэнэ бини. Юуб гэхэдэ, нёдондо жэлдэ Цыдендоржиеван зуун эхэ хониншоо 102 хурьга абанан байгаа, дүй дүршлөөн харадаа абажа, Бүшүүрэй совхозой хүтэбэрлэгшэд түрүү мүнөө жэлдэ даалгаа ёһотой. Цыдендоржиеван гүшаад жэлдэ хониндо худалжээ, эрхим дунүүднэ туйлаадаг болоо. Үнэ-гэрэгшэ жэлэй дүнгөөр түлбэ-нэгүй пүтбэкоор шангагдажа, Бшүүр.

БҮРЯДАЙ АССР-ЭЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМДЭ

Совет болон ажахын оргонуудтай шэнэ туршада наймаар амжалтанай туршоор 50 нага гүйсэлтэнгын даше-уудан КПСС-эй Хурмананай райкомой хан секретарь Юрий Игнатевич Алексеевич Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй грамотаар шагна-гда.

Л. ДАНЗАНОВ, Түхэнэй районий Лениний нэрэмжэтэ колхозой прэвлениин түрүүлэгшэ.

Мүнөө томо боложо байн хурьгада сэнэй хү-хээн үбнэ, витаминтай ногооной гурил, холимог гурил, элэбэн микробо жон макрото зүйлүүднэ нэмэлсэжэ үгэнэбди. Юрэдэ, манай хониншод зориншондо хүрэхэ аргатай гэшнэ. Энэ туйланан амжалтаа бидэ колхозни-гуудай Бүхэсоюзна дүр-бэдхэн сэгдэдэ зориуул-набди.

Д. ДАМБАЕВ, манай корп.

Хаша соо аһала дулаанш, гэрэлтэйшье. Зүгөөр зуун хадхын шингитэйшг гү гэжэ

ПАРТИНА АЖАБАЙДАА

ШЭНЭЭР

УЕ САГНАЙ нимэ эрилтэ... бина ха юм даа. Мүнөө хаа хаангай, ажалай, ажабайдалаа бүхы шантанууда гориотой хубилтанууд болоно байна. Мүнөө хурдахаа, хубилган шэнэжэжэ, биеэ, юрын худалдаришад, оорингоо һан болдолооро гүйсэд ойлгожо, ажал хэрэгээрэ бодото дээрнэ бэлүүлсэжэ байна гэжээ. Партинын XXVII съездын, КПСС-эй ЦК-гай удаадахи Пленумуудай хараалһан хулын хараа зорилгонууды хын бүхэн һайшоан дэмжэнэ. Тийн арга болжоннууда, мэрэгээ шодобора ажал хэрэгээрэ зориулалта, эгэл һайр үрү дунгууды туйлахын тула эрдэ шангаар тэмсэн гэжээ. Министр, тресты эрхилгээ, юрын худалдаришан хубилган шэнэжэжэ бодотоор бэлүүлхын тула нэгэ адалар оролдохо, адалар харюусаха ёһотой гэгэн эридат табигданхай. Энэ тон зүб гэжэ һандана.

Би юрын механизаторай мэргэжэлтэй хүмбэ. БАМ-эй барилгада 1974 онһо хойшо хабаадсажа. Сибириин суута Ленэ мурэнэй эрхэзэ зүүлжэ Витим мурэнэй эрхэ хурдарт «интер» гэжэ бүлдээр зорооро түмэр замтай, автохарын далангууды барилсажа, олон миллион кубометр хайр шорой, бутаргадан шулуу жагдэлжэ. Тийнхэд үдэр бүрингөө даабар дүрээр гэжэ шадлаара оролдожо яванд. БАМ-эй барилгы боги болзоро эрхим шанартайгаар дүүргэжэ гэгэн зорилго турал пертиний, совет гүрэн бидэний урда табин юм. Бидэ трактор, машинанууда, бульдозер болон экскаваторнууда бүтээгээтэй ашаглажо, гүрэнэй даабар, өшөгдөнгөө уулгага амжалтаттайгаар бэлүүлжэ хараа зорилготойгоор социал мурисөөн да хабаадсажа, муу бэшэ үр дүн туйлаар байгаагүй, туйлааршаеба.

«Даажа абһан техникээр БАМ-эй барилгын дүүргээр ашаглажа гэгэн дагта үүсхэл «Нижнеангарскта н с т р й трестын турүү жоошонон. И. Цивилев бүри 1974 оной ЦК-ийнөөс бүри Коммунист Зиниинөөс үүсхэлэй Бүрэдэй усагтогай олон мянган жоошонон, механизаторнууд, һай-

ХУБИЛГАН ШЭНЭХЭЛГЫН ЗАМААР

ХҮДЭЛЖЭ

шаан дэмжэжэ һэн. Би коммунист. В. И. Цивилевтой адил арга боломжотой гэжэ һанада, хүсэ эхэтэй «интер» гэжэ бүлдээр БАМ-эй барилгын дүүргээр ашаглаха гэгэн уялга мүн лэ абаа хүм. Шэнэжүүлэн хүйтэн уларилтай Хойто-Байгалай онһон техникы капиталына заһабарилгада оруулангүйгөөр үни удаан саг соо ашаглаха гэжэ тиймэе бэлэн хэрэг бэшэ абада. Эндэ одоо үрүшл шадобар, оролдос хэрэгтэй. Техникэдэ тон лэ гэмтэйгаар хандаха ёһотой. Тэрэгүйгөөр амарше амжалта туйлахагүйш. Намтай хамта 1974 ондо «интер» гэжэ бүлдээр абһан зарим худалдаришад оройдоол гурба-дүрбэн жэл хүдэлдэ бол, бульдозероо эбдэжэ халһанше байха.

Хүнэй харюусахага мэдэрхэлжэ, ухаан болдолоо аргагүй гэжэ юумен дүлдидега да юм. БАМ-эй барилгын һая эхилсээ байхада, шэб шэнэжэн онһон техникээр бидэ булта барилга хэрэг байгаа эгээл бээрэ. Шэнэ шэнэ трактор, машинанууды ашаглахада амар юм аба даа. Тэрэниие заһабарилга, мин сагаа һалгааха. Хүнжэ, һэхи абар зантай хүнүүд техникыгээ хушархада, тэрэгтэйгээ «исолдодо» хашараад, хүтэлбэрлэгээ шэдтөө орожо, шэнэ техникэ эридат байгаа. Манай «Электрон» трактор, машинанууды тэрэ онһонжо оруулагдамал 137-дохон колоннын хүтэлбэрлэгээ шэд илгэжэ, сагаа урда трактор, машинанууда эбдэн хуууула шэнэ техникэ үгэдэг байна. Намтай 1974 онһо хойшо БАМ-эй барилгада хабаадсажа байһан. В. М. Самарин мүнөө гурбадахи бульдозер абаад, ажаллана. Арбан гурбан жэлэй туршада хоёр бульдозер һэлгээн боло.

Бидэ үнгрэһэн жэлэй июль һараһаа хамтын подрядтай гуримар ажаллажа эхилсэбди. Байгаа оной явэрини эхингээ өшөгдөө өшөгдөө мунгар харюусаха олон арга хэрэгтэй. Үнгрэй сэнэй техникэ эбдэн хэрэгтэй ёһотой. Сагаа урда трактор, машинанууды, эбдэ хада өөрингөө харманһа мунгэ гаргажа, заһабарилга ёһотой. Ушөө тийн гэжээ, трактор, машинанууда

ХУБИЛГАН ШЭНЭХЭЛГЫН ЗАМААР

ХҮДЭЛЖЭ

мийн байлгһанай түлөө яла түлхээш. Миний һанахада, өөрингөө оорингөө мунгар харюусаха олон арга бари 10 жэлэй саана хэрэгтэй һаа, бүрише һайн байгаа. Шэнэ олон Бригадинмай коллектив үнгрэһэн жэлдэ даабарыһаа гадур 150 мянган түхэрэйгэ барилга хэр һэн. Тонно шэнэжэ түлхээ, мун баһа 2 мянган түхэрэйгэ запчтэ арылабади. Урдын шэнэжэн түлхээ хоодоо үлүү хэрээр гаргалдаг байгаади. Шэнэ гуримар хүдэлхэдөө, жолошондай килограммыше шэнэжэн түлхээ арыбалһын тула тэмээдэг болоо. Трактор, машинанууды хэрэгтэй коэффициент 82 процент хурдагадо. Бидэ үйлдэбэрлэдэ сээр олоо оруулжа эхилсэбди. Сэлэнгын хэлхэдэ, манай бригадын багһан коллектив бүхы ажал хэрэгтэй хубилган шэнэжэжэ, сагайнаа эрхилгын ёһоор эрхэхи үүсхэл эхэтэйгээр ажаллажа байна. Байгаа ондо ушөөл эрхэмээр ажаллажа, арбан хоёрдохон табан жэлэй турүүшын гурбан жэлэй даабар июниин 25-да дүүргэжэ. Бүхэ сооноо партина конференциян нэгдэжэ үдэрэ ажаллаа бэлэтэйгээр утгаха гэжэ шэнэжэбди. Бидэ гурбан талаанда ажаллажа, мун баһа бурингөө даабар 35-40 процент дүүргэбди. Бригадинмай гүшүүд яһалад оролдон Тийншегүй яаха гэдэнгүй бидэ урда жэлүүдэйгэ хидэ орходоо, 15-20 процентээр эхэ салын хүлгэ абада болообди.

Ви бригада доторо гансал коммунист. Хамта хүдэлдэг нүхэдтэ партин XXVII съездын, КПСС-эй ЦК-гай удаадахи Пленумуудай шидэбэрлэгүүдэй гол шулаа зорилгонууд тухай ойлгуулжа гэжэ яһалад оролдогди. Коммунистууд худалдаришадтөө эхилсэжэ дулаанаар хандаа тракторы хэрэгтэй ажал хэрэгтэй халһанше абажа, ажал хүдэлдэрээ эхилсэжэ гэжэ партинын заана. Энэ тон зүб. Бригадингаа гүшүүдэй зүбшэн хэлсэдэ тэ тодорхой шидэбэрлэгэ абадаг хүм. Бидэний дунда һалһархы, һулахаар хүдэлдэг хүн үгы, бидэ, «булта нэгэнэй, нэгэнэ бултанай түлөө» гэгэн урда доор ажалланади. Саашаада гуримар шэнэжэжэ бодото дээрнэ бэлүүлсэжэ хэрэгтэй хубилга оруулсаха гэжэ шэнэ миний, коммунистын гол шулаа зорилго мүн болоо. Тийнхэ эрилтэ бригадингаа коллективэй урда табинади. Бидэнь, юрын худалдаришадһоо хубилган шэнэжэжэ гын хуби заяан сэхэ дүлдидэ гэжэ ойлгонобди.

Н. РУЛИК, онһонжо оруулагдамал 137-дохон колоннын бригадир, КПСС-эй гүшүүн. Хойто-Байгалай район.

«Даажа абһан техникээр БАМ-эй барилгын дүүргээр ашаглажа гэгэн дагта үүсхэл «Нижнеангарскта н с т р й трестын турүү жоошонон. И. Цивилев бүри 1974 оной ЦК-ийнөөс бүри Коммунист Зиниинөөс үүсхэлэй Бүрэдэй усагтогай олон мянган жоошонон, механизаторнууд, һай-

Колхозной ажабайдал

В ЛКСМ-эй XX съездын үнгрэһөөр байгаа оной хурда хоёр жэл болохоно. Энэ хугасаа соо ороноотой ажил тым бусад эмхинүүдэд ади комсомолой организацинууд худалдаришэ хубилган шэнэжэжэ байндай. Залуушуулай холбоной ажал абуулгы эрхэхиүлхын, нэрэ хүндэни дээрэ дүүргэжэ, залуушын үргэдэһин тулада комсомолой ажабайдалаа бүхы талаанда хубилгагдажа байна. Манай районной комсомолой организацин ажабайдалаа үргэһэн хугасаа соо шэнэ сагай амксалаа үргэһөөр нэрэжэ эхилсэ. Комсомолой организацинуудта болоһон тоосоотой-һунгалтын суглаанай дунгууд энээн тухай батаар гэршэлжэ.

Яруунын районной комсомолой организацин бүридэлдэ 2266 гүшүүн тоолодоно. Энэ хада партин болон комсомолой һуулын съездын дээрэ хараалдаһан зорилгонууды нотогтаа бодотоор бэлүүлжэ гориотой хүсэ мүн болоно бшуу.

Комсомолой XX съездын шидэбэрлэгүүдэ бэлүүлжэ, Яруунын комсомолууд, залуушуул үйлдэбэри болон ажаллада үнгрэ үрэ дунгууды туйлахага гадна нийгэн ажаллада эрхэхиүлхэгээр хашанар алдарт ойдо зориулалта, техникэсэ хэрэгтэйгүүдэй талаар харалга үнгрэөө. Имэрхүү, һайшамаар жэлэ шэнэжэжэ комсомолуудай ажаллаһан алицы һалбарилда оложо боломоор.

Районной комсомолой организацинуудта тоосоотой-һунгалтын суглаануудай болоһон урда тэ бэлэдхэлэй худалдаришэ абуулагдаһан байна гэжэ дээрэ хэлэжэ һэмди. Энээн тухай тодорхойлон хэлсэдэ, имиз байна. Суглаанууда аяр түхэл маягтайгаар үнгрэ дунда таланууды сэхэ руун шүүмжэлжэ, тэрэниие усалдаха

Н. РУЛИК, онһонжо оруулагдамал 137-дохон колоннын бригадир, КПСС-эй гүшүүн. Хойто-Байгалай район.

ЗАЛУУ НАҢАА ЗАЛИ БАДАРУУЛ

ха талаар таарамжатай дурадалууды оруулаа. Октябрийн 70 жэлэй ойн худалдаришэ комсомол-залуушуулай нэрэ коллектив дээшлүүлгэдэ һэн социалс уялга абаад, тэрэнь нэрэтэй түрэтэйгээр дүүргэжэ. Энэ жэшэ «Комсомолский» сохозой Эрхэчин һаалиин фермын комсомол-залуушуулай ажал хэрэгүүдһэ хитэй байна, һу һалһаар жэлэйгээ тусыбе ноябрийн 7 болотор дүүргэжэ гэгэн шэнэ уялгага һара шахуу үрүд — октябрийн 15-да дүүргэжэ юм. Харин Улсүргэйн худалдаришэ абуулагдаһан хашанар алдарт ойдо зориулалта, техникэсэ хэрэгтэйгүүдэй талаар харалга үнгрэөө. Имэрхүү, һайшамаар жэлэ шэнэжэжэ комсомолуудай ажаллаһан алицы һалбарилда оложо боломоор.

Районной комсомолой организацинуудта тоосоотой-һунгалтын суглаануудай болоһон урда тэ бэлэдхэлэй худалдаришэ абуулагдаһан байна гэжэ дээрэ хэлэжэ һэмди. Энээн тухай тодорхойлон хэлсэдэ, имиз байна. Суглаанууда аяр түхэл маягтайгаар үнгрэ дунда таланууды сэхэ руун шүүмжэлжэ, тэрэниие усалдаха

Онодо имиз жэшэ мүн лэ дурадалтай. Агууһаа Октябрийн 70 жэлэй ойн худалдаришэ комсомол-залуушуулай нэрэ коллектив дээшлүүлгэдэ һэн социалс уялга абаад, тэрэнь нэрэтэй түрэтэйгээр дүүргэжэ. Энэ жэшэ «Комсомолский» сохозой Эрхэчин һаалиин фермын комсомол-залуушуулай ажал хэрэгүүдһэ хитэй байна, һу һалһаар жэлэйгээ тусыбе ноябрийн 7 болотор дүүргэжэ гэгэн шэнэ уялгага һара шахуу үрүд — октябрийн 15-да дүүргэжэ юм. Харин Улсүргэйн худалдаришэ абуулагдаһан хашанар алдарт ойдо зориулалта, техникэсэ хэрэгтэйгүүдэй талаар харалга үнгрэөө. Имэрхүү, һайшамаар жэлэ шэнэжэжэ комсомолуудай ажаллаһан алицы һалбарилда оложо боломоор.

Районной комсомолой организацинуудта тоосоотой-һунгалтын суглаануудай болоһон урда тэ бэлэдхэлэй худалдаришэ абуулагдаһан байна гэжэ дээрэ хэлэжэ һэмди. Энээн тухай тодорхойлон хэлсэдэ, имиз байна. Суглаанууда аяр түхэл маягтайгаар үнгрэ дунда таланууды сэхэ руун шүүмжэлжэ, тэрэниие усалдаха

ха талаар таарамжатай дурадалууды оруулаа. Октябрийн 70 жэлэй ойн худалдаришэ комсомол-залуушуулай нэрэ коллектив дээшлүүлгэдэ һэн социалс уялга абаад, тэрэнь нэрэтэй түрэтэйгээр дүүргэжэ. Энэ жэшэ «Комсомолский» сохозой Эрхэчин һаалиин фермын комсомол-залуушуулай ажал хэрэгүүдһэ хитэй байна, һу һалһаар жэлэйгээ тусыбе ноябрийн 7 болотор дүүргэжэ гэгэн шэнэ уялгага һара шахуу үрүд — октябрийн 15-да дүүргэжэ юм. Харин Улсүргэйн худалдаришэ абуулагдаһан хашанар алдарт ойдо зориулалта, техникэсэ хэрэгтэйгүүдэй талаар харалга үнгрэөө. Имэрхүү, һайшамаар жэлэ шэнэжэжэ комсомолуудай ажаллаһан алицы һалбарилда оложо боломоор.

Районной комсомолой организацинуудта тоосоотой-һунгалтын суглаануудай болоһон урда тэ бэлэдхэлэй худалдаришэ абуулагдаһан байна гэжэ дээрэ хэлэжэ һэмди. Энээн тухай тодорхойлон хэлсэдэ, имиз байна. Суглаанууда аяр түхэл маягтайгаар үнгрэ дунда таланууды сэхэ руун шүүмжэлжэ, тэрэниие усалдаха

Онодо имиз жэшэ мүн лэ дурадалтай. Агууһаа Октябрийн 70 жэлэй ойн худалдаришэ комсомол-залуушуулай нэрэ коллектив дээшлүүлгэдэ һэн социалс уялга абаад, тэрэнь нэрэтэй түрэтэйгээр дүүргэжэ. Энэ жэшэ «Комсомолский» сохозой Эрхэчин һаалиин фермын комсомол-залуушуулай ажал хэрэгүүдһэ хитэй байна, һу һалһаар жэлэйгээ тусыбе ноябрийн 7 болотор дүүргэжэ гэгэн шэнэ уялгага һара шахуу үрүд — октябрийн 15-да дүүргэжэ юм. Харин Улсүргэйн худалдаришэ абуулагдаһан хашанар алдарт ойдо зориулалта, техникэсэ хэрэгтэйгүүдэй талаар харалга үнгрэөө. Имэрхүү, һайшамаар жэлэ шэнэжэжэ комсомолуудай ажаллаһан алицы һалбарилда оложо боломоор.

Районной комсомолой организацинуудта тоосоотой-һунгалтын суглаануудай болоһон урда тэ бэлэдхэлэй худалдаришэ абуулагдаһан байна гэжэ дээрэ хэлэжэ һэмди. Энээн тухай тодорхойлон хэлсэдэ, имиз байна. Суглаанууда аяр түхэл маягтайгаар үнгрэ дунда таланууды сэхэ руун шүүмжэлжэ, тэрэниие усалдаха

хаб гэгэн удхатай ВЛКСМ-эй райкомой бюорогй бэлдэнэ статья райкомой газетэд уридшалан толилодоһон юм. Гадна комсомолой эрхэхиүлхэгтэй һуралсал эмхидхэгдэжэ, суглаануудай график табигданһан байна. һуралсалда хабаадшаад суглаанууды һонирхолтойгоор үнгрэжэ талаар һанамжа, дурадалуудыа хэлсэдэ, дүй дүршл тухайгаа хэрэглэн, суглаа эрхилгээг һанаданууды эмхидхэн байна. Иимэ хэмжээ ябууланууд аша үрээс ёһотой харуулаа гэжэ хэлэлтэй.

Гэгэтэй хамта тоосоотой-һунгалтын суглаанууд дутагдаһан ажамжуудта предпринимудта хамтын суглаанай урда үдэрны комсомолой бүлгүүдтэ, цеховэ организацинуудта тоосоонуд эмхидхэгдэжэ. Нэн түрүүн комсомолой бүлгүүдтэ, уадын цеховэ эмхинүүдтэ суглаанууды үнгрэөө, нэгэ хэдэн сагай үнгрэ хойно хамтын суглаа эмхидхэхэ аад, эхэ ярал гаргажа, шөдөгдөггүй. Тиймэ мэт һэ э зарим суглаанууд хэды дээр хойшоуулагдаһан байна. «Коммунист» сохозой организацин (секретарь Л. Раднаева) суглаан хоёр дахсага соо буюу эхилгээтэй. Энэ эмхин бүридэлдэ комсомолой 105 гүшүүн тоолододог юм. Эмхидхэлэй худалдаришэ һулар абуулагдажа гэжэ тобишоломоор. Мүн лэ имэрхүү шалтагаанаар «Дружбэ» колхозой, Яруунын сохозой комсомолуудай суглаанууд хойшоуулагдаһан байха юм.

Тоосоотой-һунгалтын суглаануудта комсомолууд бугадаа хабаадсагай. Тодорхойлохо, районной комсомолуудай 84 процентны суглаануудта комсомолууд бугадаа хабаадсагай. Тодорхойлохо, районной комсомолуудай 84 процентны суглаануудта комсомолууд бугадаа хабаадсагай. Тодорхойлохо, районной комсомолуудай 84 процентны суглаануудта комсомолууд бугадаа хабаадсагай.

Тодорхойлохо, районной комсомолуудай 84 процентны суглаануудта комсомолууд бугадаа хабаадсагай. Тодорхойлохо, районной комсомолуудай 84 процентны суглаануудта комсомолууд бугадаа хабаадсагай.

Ажалай эмхидхэлые — мүнөө үеын

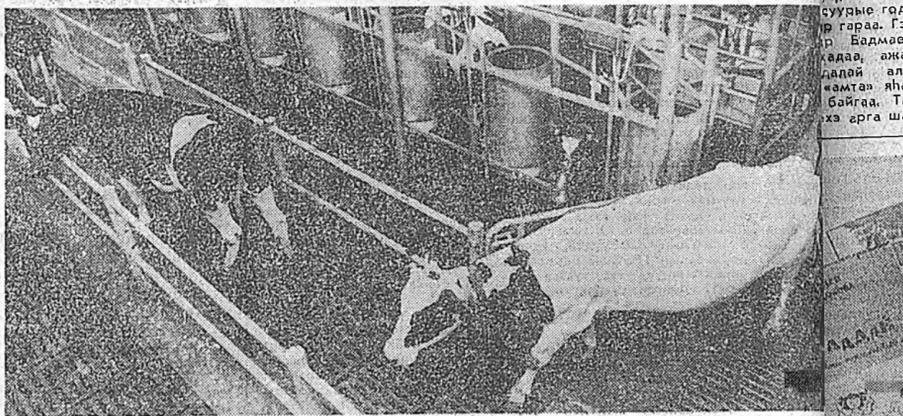
ТУРШАЛГА ХЭГДЭНЭ

МОСКОВСКО ОБЛАСТЬ. Подольско район. Мал ажалай эрдэм-шэнэжэлгын Бүхэ сооно институтай «Шаповал» гэжэ ажамжуула промышленна үндэһэн дээрэ туршалгын ферма баригданхай. Эндэ эршэмтэй ажалай коллектив байгуулагдаа. Тийнхэд хүн бүхэнэй ажалай бүтээснэ эрид дээршүүлжэ зорилго табигдан, Фермын проектнэ «хүсэндөө

ороходон, 11 худалдаришэ шэдэй хүн бүхэнинэй жэлэй туршада 70 мянган түхэрэйгэ продукци үйлдэбэрлэдэг болохо. Фермын худалдаришэ шэдэй нэгэн доро хэдэн мэрэгжэл шудалһанай, үнэгдэһэ һаахада болон малаа хоолдуулахада абадмат арга болон мүнөө үеын бусад техник шадмээр һайнаар хэрэгтэй

лэнэһэй ашаар имиз дүн туйлагдаха байна. Фермын барилга болон түхэрэгүүдэй хабсаргажа байха үедэ коллективны бүридэлгэ, элдэ колдэмэригүүдтэ бугадаа хабаадһан юм.

Мүнөө комплекс дээрэ бүлгэ бүлгөөр үнэгдэһэ һаадаг хоёр лини худалдэ. Түрүүшынхинэй — Америкийн «Баб-

В. ДАБАЕВ.

ХАНИНАРАЙ МУРЫСӨӨН

ШТЭ. Эндэхи уран бүтээлэй туршалгын предпринятин уран гартанай бүтээһэн дамжуулган шан жэл үнгрэхэдэ, дахинаа бусабо. Хара нуурай шулуун нүүрһэнэй уурхайн В. Платинковэй бригада Адуун шулуунай уурхайн монгол нүхэдэ энэ улаа илжага гараа.

Шахтернуудай улсхоорондын мурисөөндэ МНР-эй нүүрһэд түрүүлжэ эрхилмэлжэ юм. Тийнхэд Ц. Долгоржавэй бригада совет нүхэдтэйгөө дүй дүршэлгэнгөө жоусануудаар хубаалдана байгаа. Хара нуурай нүүрһэнэд мүнөө монгол айһадаа хүндэмүүшээр үгэлэ абаба. В. Платинковэй бригадтай роторной экскаваторай ажиллаһан монгол нүхэдтэ хэрэгтэй юумен байха. Техник шадмаараар ашагланһанай, шулуун нүүрһэнэй уурхайн бөлиг уудалһанай шөөр энэ табан жэлэй хоёрдохон жэлдэ тусбһөө гадур 150 мянган шахуу тонно нүүрһэн мөлтөгдөө.

ШУЛУУН НҮҮРҮНЭЙ УУРХАЙНУДАЙ КОЛХОЗУУДАЙ ЭНЭ ЖЭЛДЭ НҮҮРҮНШЭДЭЙ ИНТЕРНАЦИОНАЛЬН МҮРЫСӨӨН ДАХИНАА ДЭЛГЭРҮҮХЭ ГЭЖЭ ШИИДХЭБЭД.

АЛМАГШАДАЙ ЗАВОД

ЕКАБИНСКИЙ (Латвийн ССР). Эндэ түрүүшын ээлжээр ашаглагдажа тусаагдаһан холимог тэгээдэй шэнэ заводой ондо шэнэжэн хадаа амалта, арыбалалта болонго.

Хабсаралгын абажа байха үедэ барилгашадай дурадалаар Харьковэй «Промзаво» проект институт холимог тэгээдэй цехэй барилгы ондо болгоһон юм. «Юб» гэгэдэ, эндэ асаргадан амһартагланһан ороһон гар хүсөөр үйлдэбэрлэдэ оруулагдажа байгаа бшуу. Энэ аша үр бэгэтэй технологиче амһарта хэрэгтэйгүүд автомат аргаар һэлгэһэн байна.

Технологичека бүхы циклые электронико хинан шалгажа, заагданһан 15 ондоо рецептын ёһоор үйлдэбэрлэдэ турган суура һалган абуулха аргатай. Эндэ худалдэ хүнүүд компюльонэ техникэ нэбэрүүлжэ Ригын холимог тэгээдэй эридат дурадалса гарана. Ажамжуу аргаар худалдаришэ гэгэтэй гэр аргаар нэгэн доро барилдана. Эндэхи кадарнууд һаа шэнэ коллектив бүридхэдэ, республикийн Хилэмэнэй продуктуудай министрствын шөдөгдөжэ ажалда абаданһан энээн туйлаха юм.

Екабинскийн, шэнэ предпринятин энэ жэлдэ ашаглангдажа тусаагдахаар элеваторта ороһон ороһо буйлуулжа эхилжэ байна.

ЭЭЛЖЭЭТЭ ХЭШЭЭЛ

Һаяхон Прибайкалийн райондо партиейо ажамжуу эрхэхиүлхэгтэй хургуулийн ээлжээтэ хэшээл үнгрэгдэбэ. Мүнөө жэлэй программаар шангажа орон дотор боложо байгаа экономикака реформые, экономика хүтэлбэрлэжэ, ажамжуу эрхэхиүлхэгн олол арганууды хубилган шэнэжэжэ гэгэн ёһоор тейбарилдэн үзэжэ байндай.

Тэднээр һуралсалтай энэ үдэр хоёр бүлгэ боложо хубаараа, худөө ажамжуу хабаатай халданы «Зырянский» сохозой түб һууринда суларга, харин промышленностиин талаар экономикай асуудалнууды үзэдэг нүүрһэд халданы Сэлэнгын модоной үзэдэг нүүрһэд дээрэ хэшээлүүдтэ үнгрэгдэ. Нэн түрүүн бүлгэ бүхэнэй шэнэжэлгэ сугларһан газарһанга эгээдэй хайшан гэжэ ажамжуу гүйсэд тоосоондо өөрингөө өшөгдөн мунгэ зөөрөөр ханга харгалжа орожо байһантайнэ танилсаһан байна. Зырянскаа сугларгаһадэй хэшээлэ районой агропромыой түрүүлэгчэ С. И. Радбих хүтэлбэрлэгч, сохозой директор Л. П. Татарникова, энэ ажамжуу ахамалд экономикаист Л. А. Чирковтой үгэ үгөө, һүүлсэд мэргэжэлтэд олол эрхэхиүлхэгн ушарһан орфо асуудалнууды зүбшэн хэлсэжэ, хамтын хүсөөр шидэхээ шэнэ арга боломжонууд тухай хэлсэжэ.

Сэлэнгын модоной баазеда сугларгаһад

КПСС-эй райкомой секретарь Г. Н. Смирновтой хамта модо хуродоодог цөхтэ ошожо, ажалтайнэ танилсаа. Эднэй асуудалнуудта парткомой секретарь И. В. Воронин дүүрэн харюунууды үгэбэ, һүүлдэ баазин директор А. Ф. Плытник, экономикайн талаар директортай орлогшо В. И. Хлызгэ гэгэдэ тобишон хоёрлдоһонүүдэ үнгрэөө. Энэ предпринятин цөхүүд үнгрэгдэ жэлдэ хамтын подрядтай гуримар худалдэ, экономикаиче шанэ ёһоор эрхилжэ хэрэгтэ эхлэжэ бэлдхэдэ хээ. Хамта 16 миллион 3 мянган түхэрэйгэ хэмжээтэй продукци худалдажа, тусбһөө үлүүшэ бүтээжэ бэлдэ. Ажалай бүтээжэ 20 мянган түхэрэйгэ, ашаг олоһон 3 миллион 916 мянган түхэрэйгэ хүрэлһэн байна.

Сугларгаһадэй олон асуудалнуудта харюусаһанай һүүлдэ Таловкин түмэр-бетонной заводой директор А. П. Рухленко, «Спецстроймеханизация» трестын харгы барилгын управлениин начальни А. К. Затева гэгэдэ предпринятинуудынга ажамжуу гүйсэд тоосоондой, өшөгдөө өшөгдөө мунгэ зөөрөөр хангалгын гуримда орожо байһан тухай дэлгэрхигээр хоорбэ.

Ээлжээтэ һуралсалтай хэшээлүүд һонирхолтойгоор үнгрэжэ, мэргэжэлтэдэй саашени хүдэлдаришэд гориотой туйа боложо үгэжэ ёһотой.

В. ДАБАЕВ.

Ээлжээтэ 423 мянган түхэрэй гаргалшаар хараалһаа. Тэдэ энэгээр һанаагаа амар хуудһэн манда үгы. Манай эрэгэ ехэ байлг болохо гэгэжэ эрэгэ колхозууда үшөө ашаг үнгрэгдэжэ хэрэгтэй шадмануудыгаар гүрэнэй урбуулануудыгөө элдүүрлэхэ тухай хэдэн жэл соо хоорондо хоёрлэндибди. Таралһан эрхилжэ эхилсэжэ гурим ажамжуу бэрхэдэ гүйсэд нэбэрүүлгэдэжэ гүй байһаар. Энэ гуримай ашаг үрэтэйни Лениний нэрэмжтэй колхозой механизаторнуудай үнгрэһэн жэлдэ хэрэһэн ажалтайнэ туйлаһан амжалтан үшөө дөхн гэршэлжэ үгэжэ. Тус ажамжуу 392 техникэ гүрэнэй урбуулануудыгөө элдүүрлэхэ тэгээд тусхай нормын ёһоор минарһална үтэгжүүлжэ оруулаһан ашаар гектар бүриһөө 35,5 центнер ороһоо тарья урууланһан байха юм. Энээн газарай хурһа халһанһан полининихидэ орходоо 11,2 центнерээр дээшэ болоно.

Гэгэтэй хамта «Знамя Ленина», «Знаменский» колхозууд энэ гурим нэбэрүүлжэ хэндүүрлэгүүдэ. Жэшээлхэдэ, «Знамя Ленина» колхоз үнгрэһэн жэлдэ тусбэй ёһоор 6132 гектар газарынга хурһа үрбуулануудыгөө элдүүрлэхэ аар, оройдоол 2674 гектар арай-шамтай хурһэн байна. «Знаменский» колхоз нэгшэ гектар газар энэ ондо аргаар элдүүрлэгүүдэй.

Ушөө нэгэ жэшэ болгон, хартаба тухай хэлсэ. «Коммунист» колхозой «Коммунист» урсага дээршүүлжэ үшөө ашаггүй байһаар. Эдэ ажамжууд юундэ зориндоо хүрэнгүйгэ гэгээ, тэгээдэ үшөө бэлдэ

лэмжээдэ 423 мянган түхэрэй гаргалшаар хараалһаа. Тэдэ энэгээр һанаагаа амар хуудһэн манда үгы. Манай эрэгэ ехэ байлг болохо гэгэжэ эрэгэ колхозууда үшөө ашаг үнгрэгдэжэ хэрэгтэй шадмануудыгаар гүрэнэй урбуулануудыгөө элдүүрлэхэ тухай хэдэн жэл соо хоорондо хоёрлэндибди. Таралһан эрхилжэ эхилсэжэ гурим ажамжуу бэрхэдэ гүйсэд нэбэрүүлгэдэжэ гүй байһаар. Энэ гуримай ашаг үрэтэйни Лениний нэрэмжтэй колхозой механизаторнуудай үнгрэһэн жэлдэ хэрэһэн ажалтайнэ туйлаһан амжалтан үшөө дөхн гэршэлжэ үгэжэ. Тус ажамжуу 392 техникэ гүрэнэй урбуулануудыгөө элдүүрлэхэ тэгээд тусхай нормын ёһоор минарһална үтэгжүүлжэ оруулаһан ашаар гектар бүриһөө 35,5 центнер ороһоо тарья урууланһан байха юм. Энээн

“АМИ НАНАЙМ СЭНТЭЙ БЭЛЭЙ”

ОТ Цырен-Базар Бадмаев Шотын областин Агын автономито округий Саглан-Шуудтай нотатга 1928 оной февралын 2-то түрэн юм. Зуугалайн хургуулин 8-дхн класс, уданш Агын багшанарай училишн амжалтатгайгаар дүүргээ хон.

Д. Вайсаравай нэрэмжэтэ Бурядай багшанарай институтай ород хэлэ, бэшгэй факультеттэ хурама явахдаа, түүрүүншээ шүлэгүүдые, шүүмжэлхи статьянуудые «Буряд ушан» газетэд сар ургалса толиудуудга байгаа. Тиммээхэ эдэбхитэй залуу поэдые Бурядай Уран зохиолшодой холбоон М. Горькин нэрэмжэтэ Литератури институтга хурамынь зууршалан юм. Тэрэнээ 1953 ондо дүүргэж, Улаан-Удээ бусааар газет, журналай редакцида, номой хэблэлдэ удан ажиллаа.

Студент ляхаада, 1952 ондо «Углонэй наран» гэжэ шүлэгүүдэйгээ түүрүүшн ном гаргуулан юм. Тэрэ гэнээр поэт олон согсолборинуудые хэблүүлээ. Жэшээлхэдэ, Москвагай «Детская литература», «Малыш», «Молодая гвардия», «Советская Россия» хэблэлүүдтэ арбан номын, тиихэдэ Эрхүүтэй, Шотын, Свердловскийн, Новосибирскийн хэблэлүүдтэ зохиолуудайн согсолборинууд оршуулагдажа хэблэгдээ хон.

ЦЫРЕН-БАЗАР БИДЭНТЭЙ ПЕРДЕЛИНО ГЭДЭГ ГАЗАРТА ХАМТАЙ БАЙРАДА БАЙГААГҮЙ, ТОМОШУУДАЛ, МОСКВА СОО БАЙРА ОЛОНХОЙ, ӨНӨТӨЙ КЛАССИК МЭТЭ ХБАА. ГОЕЛ САР ХАН ДАА, ТЭРЭ УЕ! Литература институтай ал-

эрид хубилшадаг юм. Харин Цырен-Базар хэвнэше адли зантай хүн бэлэй.

Хүбүүн хубшэргэйнөө, үхин үнгинөө гэдэгтэл, Цырен-Базар хара багаһаа хубалгэн, ойлгомжтой, үгэнүүдэй үгүүл-бэринэ тааруулан табыда, мэ-

РАЯА БУЛЯАЛГААГҮЙ ЮМ

дүлэл болгон зохиодог бай-хан ха.

ИГЭЖЭ байгаад Цырен-Базар Бадмаевэй зохиохы хэргэе юрэнхи дээрнэ дур-данбай. Тэрэ олон шүлэгүүд-ээ гэдэ гэдэ дуунуудые, очерк-зу-раглалуудые, сценаринн ба бэ-рэдэ жанрта бэлг шадаба-даг бэлэй, Тингэжэ үедэ: Кон-стантин Ваншенкин, Цырен-Ба-зар Бадмаев, Цыден-Жап Жим-биев, Евгений Винокуров, Сер-гей Орлов, Владимир Соколов, Наби Хаэри (Бабаев), Констан-тин Ласурин болон бусад на-да классигууд мэтээр үзэгдэ-дэг хон. Тингээхэри хон аха нур-хаднай алтан нотатг Бурядаа бусажа, Хош Намсарев, Жа-нос Тумунов, Цэцэн Галсанов болон бусадангаан ангарал ангаралай аялга дуун соо абья-гаа баһа абьяастагаар үгэл-сэнэ эхилээ хон.

Тэрэ үеэр Цырен-Базар Бад-маевэй «Углонэй наран» гээ-хэн шүлэгтэ согсолбори Улаан-Удээ хэблэгдээ. Тэрэнээ ба-рлад Цырен-Базар Москвага-гаар: ЦДЛ, ЦДЖ, ЦДК гэдэг суута газаруудаар яһага убаа, хунүүдтэ, нүхэдтөө уншаа, мэг-тегдаа.

— Миникин «Углонэй наран» энэ, байд гээд «Удын наран» гэжэ байха, — гээд Ци-рен-Базар үг маг гэб. Би то-дожо абаад:

— Ушев «Удын наран» байха гү? — гээдэхики: — Бай, бай! Эртэй Югээ «Удын наран» гэбшн! — гээд, «Кремлин нас» гэжэ хайхан шүлэгтэ уншаа бэлэй.

Энэ шүлэгтэ поэт Москвада хуража байхдаа бэшэн юм. Тэрэнэй уншалгын маг энэдэ тон зүбөөр табалтай, сэдхэ-хэйн шүлгэл — тэрэл занга-раа гараа юм. Зарим поэдүүд жэнхэн ажабайдалаа нэгэ ондоо байдаг, шүлэг, дуун, шуналта ажалдаа ороходоо

ИТАЛИН ДЭБТЭРЭЭ

Харгыда

Эртэлэн Итали мордохомни, Эрьюулиб глобус аалхана. Энэ — хизааргүй — Энэ — Итали —

Бумбээр эрээхэн глобусой бүян нотогоар абадагһай. Бурядаан орон тухайгаа Бултандан хооронь

Байгаали дэлхэйн шэмэглэл — Байгал байна эхэрээхэн, Оршолонто энэ юртэмсын Обергүй гүнзэгэй

Хөөр толгойто бүргэдтэй Хаанай тамга халхархөөд, Ажалшадтай тамга нимэ гээд, Аржайтар дэлхэйн шарай дээр Мунхэ Ленинэй дарангариһан Мунхэ яларна улаабхилан, Мингэн арадай найдаһаа — Москва бадорна, яларки.

Фьюмичини аэропорт дээрэ болоһон ушар

Сонособо створдесса: — Рим!

Эртэ Углонэй Венецидэ (Зураглал)

Нойрһоо һаринхэй, Нойрһоо Венеци нуянаа. Хэдэн гагабай намтартай Хүүрэгхэн дэгүүр аялһааб. Уйлсэ үгыл даа эндэмдэй. Уйлсын орондо —

Гонсехан гондолоо харагдажа, Годорон нааша шүүамгаал. Хүүрэн аялһады зайлһаха Халһа болоодүй —

Түүхын орондоп

Түүхэлтэй,

Онгоосоё хашан байлжаа, Онгохон хонгёо хослоо, оор Тагил урхан серенада Татаба хүүбүн

Гондоло — онгосо

Аэропорт Фьюмичини! Согтой һэрэглэн «трапаар буунабди, Хажуудахана доромнай хүүхэ спецонготой бурбан хүн Харан зогсоно — аэропортын ажалшад анзатай, Буужа бурдан урдамин бэш нүхэдн. Буше ойпто: спецонготон, Тонгойн урдамин наманшалба гэшаа эхэл! Тон л бүрн Бүддын шажамай заншалар.

Ай, бурхан, яаха бэлэй нихэдэн! Адислаха гэхэдээ, лама бэшб, коммунистбн.

Номһоо байа, Эрхисне намда угы, Нэгэ дохбод, нүхэдэйгөө хойноһоо алхабаби.

Газаршаманой болозо италян үхин вокзал соо Гараа үгээб, танилсабабди, юу-хээ тайлбарнлба.

Ихнэдээ шиннай, санаарта лама байгаа хай, Ингээ үгүүлбэл! — гэжэ нүхэдн энеэлдэб. Ноохи гиднай хурахадам, ингэнэ ойгуулбос: — Нотатг нотатгаа Бүддын шажанайхид эрдэгт юм, Зүбөөр кигэжи, шажаинин хүндэлэн мүүргэхэдэн, Зүрхөө хүдэлжэ, зааханше һаа, бэлгэ үгэдэг юм. Юумэ һонирхон, халта вокзалар ябабди, Юрэл шагши һаа, ондоол маг үзэгдэнэ. Нюсэгэһэн үхид комикс сэтгүүлэ, таарнуудһао Нюуха юумэгүй — нодэ дегтируулан эмилдэнэ... Саашадаа намтай «Агуу лам» гэдэг болон, Садатарга нүхэдн энеэлдэ бэлэй даа, хүүхэ. Хүүрэгхэн орондо хүүржэ эрээд байһанаа Хүсэд тэндэ мэдэрээ бэлэйб түүрүүшнхээ.

нархтан мушхамал дарьхан шэдэнэ, тинхэдэнэ, Доодохин мэдэмэр, һураам — Бушуухан тэрэнини абаад, Бүүлэ, һүмбэйтэй корзини Дэгээдэн уяна узүүртэнэ, Дээшэн татана синьорна, Эртэлэн үглюөгүүр бүүлхэшэн Эдихэ юмэ асархадаад, Дуу дуулажа мэдүүлдэгын Даган байсама заншал даа. Гэнтэ энеэлдэм хүүршэнэ, Гэртэ кигэжэ туршам гү! — Баа-арһан, хара үглюонһоо Балгажархёо ха юм даа! — гэлсэхэ гү!

УГЫНГӨӨ ҮЗҮҮРЭЭР ШЭРЭБДЭГГҮЙ...

Далаад онуудай эхээр хон. «Детская литература» гэжэ номой хэблэлнээ нүхэр Завадский намда бэшгэ бэшэн хон. Соетсгэ Союзай эхэнэр шүлэгүүдэй зохиолуудһаа бүридһон «Несня, мечта, любовь» гэжэ ном согсолго болоһондо дуудгаад, оорингоо шүлэгүүдые ород хэлэн дээрэ эльгэхэе хууһан, хэрбээ ород хэлэн дээрэ бэлэн оршуулгын үгы һаа, буряад дээрэ бэшэн юмэнүүдэйгээ мур бүхэнцэе оршуулаад (подстрочник) юбуулахы нүхэр Завадский дурдахаан байгаа. «Детская литература» хэблэлэй национальна литературын редакци ахамад редактор нүхэр Каримовада танай нэрэ, адресе Цырен-Базар Бадмаев үгөнөн байгаа. — гэжэ нэмжэ бэшэн байгаа бэлэй.

Тингэжэ аха нүхэрэймин һайгаар хүндэтэй, томо согсолбори соо В. Семёнов, А. Прелюсиний гэгшэдэй оршуулан хэдэн шүлэгин ордуулагданан юм.

Саашан ухшалгаад болоходом, Ц.Б. Бадмаев дүү шүлэг-шэдтөө ходо л ханаага табижа, тэдэнидэ туйлаха гэжэ үнэн зүрхэнөө оролдодог байһан байдаг.

Өнөтэй уран шүлэг, поэтичэскэ урагн арганууд тухай Цырен-Базарай нэгэ хэпшэлнэ мартагдаггүй. «Убэлэй шэмэрүүн жабарие Алесандар Сергеевич Нуннин хойрхон мур соо арга-гүй тодор хурууһан байдаг. Ханага гүт. Евгений Онегиний гэрбээ гараад, байлдаа сикхөө гүйнгэжэ лбаһе! Убал байгаа, жабаргай хүнтэй байгаа гэжэ баян поэт олон табие шашангүй.

Морозин пылюе серебриса Егэ бообрыйн воротник. — гэжэрхэни ха юм. Тинхэдэн Евгенийн амнай ууралы, бообор халоун захын сөнтэжэ лбаһе, Нева муранһөө тоолорон жабарлажа байһые нодондоо харанаби. — гэжэ Цырен-Базар Бадмаев хөөрөөд, поэзини ушоо хэдэн нэмжэ дурдалан юм.

1965 ондо Сибирин ба Алас-Дурин залуу уран зохиолшодой семинар-зубөөнэй Штэтэдэ болоходо, Ц.Б. Бадмаев хүлэбэрилгэгшэдэй тооло оролсожо, манай республикаһаа иншолондон байгаа. Тэндэньшэ поэзи тухай халуун хөөрөөд-оондү, ардадаанууд таһархагүй. Залуунууды һаа, бидэбд гэнэн ханаагай зон сугларһанай эли. Хүн бүхэн өөргөөг дэгүүр тоолоһон, ормогтоһон, бэшэнэй зүйлүүдээ дэлхэйн урагн зохиолшодой мэтээр сөгнөн хууууды хардад. Цырен-Базар Бадмаевтэй ингэжэ хэлээ бэлэй:

— Он жалуундэй оихоодо, эдэ ухаа орожо, ообдэбгөө шэрүүнээр сөнгөдг болохо даа... Ямаршы хүниэ дээрһэнөө уруу хаража, үгынгөө үзүүр-ээр шэрбэн доромжадотгүй хүн байгаа гэжэ аха нүхэрэ би мүнөө сэнгэһинэ.

Ц. ДОНДОГОВ.

МУУЖУУЛАХЫ ЕХЭ ХҮСЭТЭЙ

Хүүгдэй саадта хэрэгтээ гэнэ «Бэрбаа-дай», «Табан хурган гэнэн номууд соо поэдэй жаахан үхүүдтэ зориулһан тодо но-роорон шүлэгүүдны олоор оруулагданхай. Тэршэлэн эхин классий хургуудай классгаа гадур гэртэ уншаа ном зохиодонхой. Тэрэ уншалгын хрестомати соо поэдэй зохиһон эхэ орон, түрэн нотатг, эхин һайхан шарай, сэдхэл, алтан гартэ ажалша хон, арадуудай хани барисан тухай олон янзын тематикада бэшгэдээн зохиолууд оруулагданхай.

Поэт 70-аад онуудай һул багаар Итали оронор аяншалжа эрхэн юм. Тинхэдээ олон юумэ нидөөрөө хаража үзэн, һонирхондон, сэдхэл ухаандаа хадуужа абһан байгаа. Тини хараһан зүйлүүдтэ тон өөрнхээрээ бодомжлодо, ахар 20 гаран шүлэгүүдые бэ-шэ хон. Дундада далайн дулахан улармтай энэ орон тухай бэшэн шүлэгүүдын тухай ном болозо 1982 ондо манай хэблэлээр гар-һан байа. Согсолбори соохи шүлэгүүдын аян замтай тэмдэглэнүүдтэ маягаар бэшгэд-хөншөө һаа, зуршилдоотэй агиннуудай хоорондох тэмцэл, дэлхэйн арадуудай хани барисаныха удах шанер тухай урдан буряад литературала үзэгдөөгүй шэнэ, һонин маяг-тайгаар зохиогдон байдаг.

Цырен-Базар Бадмаев манай ороной болоод харин элига уран зохиолшодой бүтээлнүү-дые оршуулах, уншагшдаа һонирхуула-даг бэлэй. Жэшээлхэдэ, италян уран зохиолшо, коммунист Джанни Родарини үхүүдтэ зо-роулһан зохиолуудые оршуулан байгаа.

Д.Ц. ШОЙДКОВ, Буряадай номой хэблэлий хуралсакай литературын таһагыэ даагыа.

Цырен-Базар Бадмаев үхи-бүүдтэ зориулжа олон зохиол бэшэн хон. Тэдэниёнь эхин классуудһаа эхилжэ үзүүлдэг байһаби. Жэшээлхэдэ, нэгэ-дэхи класс «Гарай табан хур-ган» гэнэн шүлэгын урдан арад зоной дунда гарай табан хургадай амернууд нэрэстэй байһынь тоолоһон, эдир хургадтай тон һонирхонтой байна ха юм.

Барбаадай, баган туйлай, баган тобиш, Тохон тобиш, Бишхан шүтүүрэн, Па- парнашан, Патан тарнахан, Ойлог, тойлог, Одхон Нима,

Осон Сэрэмплэ. Энэхэн мүнүүдэе хурга-шад хургаа дурэн, тэниглэн тоолоходоо, эсэлэн бишхан хургануудайгаа шалаа гарга-ха, мун хэлээ нугалбартай болгоходоо аргай тунатай ха юм даа.

2-дохн классста «Дурбэн ко-стюм» гэнэн шүлэгын удхатай танилсадаг байна.

Хэлхэн, нэгэ хонинһоо Хэды коолон гарадаг юм! Харин тэрэ ноһонһоо Хүнүүд юуга хэлгэ юм! Хэлхэд үгэдээд болохон Хэлхэд үгэдээд болохон даа.

Дурбэн хилгаан костюм тэрэнэй ноһонһоо гарахал даа... хизаар захгүй бэлшнэ

хэдэн зуугаад костюмууд. Хэды гүнзэгнэ, хүмүүжүүлхэ удхатай шүлэг бэ: зунай сагта, амаралтынгаа үедэ эхин клас-сай хурагшад «дурбэн костюм-һаа» үршээһе олон костюмууд-гай гарыһын тула түрлжи колхоз, совхозуудтаа өөрн-өө хубитые яажа оруулаа өһо-тойб гэжэ бодож үзэхэ, ша-дал ээргээрээ туйлаха болоно. «Убал эрбээ» гэнэн шүлэг-ын бэлл һонирхонтой. Хэдоо нотатгай Буда хүүбүн «Артек» лагерята амархада, Москвагай Сорбиа хүүбүнтэй танилсажа, тэдэнэй саашанх нүхээсэй хэды шэнээн гүнзэгнэ, хүмүү-жууды удхатайны мүнөө үеин залуушуудта жэшээ боложо үгэдэг байа.

Манай Эхэ ороной олона-цолонһаа арад зон ажабай-далаараа, ажалуудалаараа хэ-ды шэнээн аха дүүгэй нягта холбоотойб, савһан тэдэ хол-боо барисагаа яажэ бэхи-жүүлбээ гэжэ мүнөө үеин эдир хурагшадта Ц.Б. Бадмаев-эй зохиолын гөройнууд дүрэ жэшээ боложо харагд-на. Тинхэдээ поэдэй гөройнууд манай эдир уншагшадтай, ху-рагшадтай сэдхэл зүрхэндэ мартагдашгүй байха.

Р. ДАШИЕВА, Улаан-Удын 1-дхи ин-сертат хургуулин түрлэй хэлэйн багша.

УХИБУУДЭЙ СЭДЬХЭЛДЭ, МАРТАГДАШАГҮЙ

Хүүгдэй саадта хэрэгтээ гэнэ «Бэрбаа-дай», «Табан хурган гэнэн номууд соо поэдэй жаахан үхүүдтэ зориулһан тодо но-роорон шүлэгүүдны олоор оруулагданхай. Тэршэлэн эхин классий хургуудай классгаа гадур гэртэ уншаа ном зохиодонхой. Тэрэ уншалгын хрестомати соо поэдэй зохиһон эхэ орон, түрэн нотатг, эхин һайхан шарай, сэдхэл, алтан гартэ ажалша хон, арадуудай хани барисан тухай олон янзын тематикада бэшгэдээн зохиолууд оруулагданхай.

Поэт 70-аад онуудай һул багаар Итали оронор аяншалжа эрхэн юм. Тинхэдээ олон юумэ нидөөрөө хаража үзэн, һонирхондон, сэдхэл ухаандаа хадуужа абһан байгаа. Тини хараһан зүйлүүдтэ тон өөрнхээрээ бодомжлодо, ахар 20 гаран шүлэгүүдые бэ-шэ хон. Дундада далайн дулахан улармтай энэ орон тухай бэшэн шүлэгүүдын тухай ном болозо 1982 ондо манай хэблэлээр гар-һан байа. Согсолбори соохи шүлэгүүдын аян замтай тэмдэглэнүүдтэ маягаар бэшгэд-хөншөө һаа, зуршилдоотэй агиннуудай хоорондох тэмцэл, дэлхэйн арадуудай хани барисаныха удах шанер тухай урдан буряад литературала үзэгдөөгүй шэнэ, һонин маяг-тайгаар зохиогдон байдаг.

Цырен-Базар Бадмаев манай ороной болоод харин элига уран зохиолшодой бүтээлнүү-дые оршуулах, уншагшдаа һонирхуула-даг бэлэй. Жэшээлхэдэ, италян уран зохиолшо, коммунист Джанни Родарини үхүүдтэ зо-роулһан зохиолуудые оршуулан байгаа.

Д.Ц. ШОЙДКОВ, Буряадай номой хэблэлий хуралсакай литературын таһагыэ даагыа.

ЭНЭ ХӨӨРЭЛДӨӨН ӨНӨТӨЙ ЭХИН БОЛОГ ЛЭ!

ДОСААФ-ай областной организацион конференцигээ тэмдэглэнүүд

АЖАЛШАДЫЕ сэрэгэй-патриотическа талаар хүмүүжүүлгэ, арадай ажыхда болон сэрэгэй албанда мэргэжлэтэд хүргэн бэлдэлгэ, спортын сэрэгэй-техническ зүйлнүүддэ хүгжөөлгэ СССР-эй ДОСААФ-ай гол зорилгонууд мүн болодог. Эдэ эх зорилгонуудыг ДОСААФ-ай Буряадай областной организацйи хэр ээрэгээ бэлүүлгөө гэжэн эхэ хөөрээлдөө түүс эхмкин тоосогооо хүнгалтын XV конференци дээрэ болобо. Делегадууд урда ДОСААФ-ай обкомой түүрүүлгээ А. И. Еремеев тоосото элидэхэ хээн байна.

Элидэхэл шагнаад байхада, обкомонь бүлгэмэй областной комитет бага бэшэ хүдэлмэри абуулаа гэжэ тобишмоор байгаа хэн. Тоосотоо хүгсэса соо обкомонь бүлгэмэй ээрэгээ гэдэ 3 мянга гаран гэшүүн абажа, ДОСААФ-ай 200 гаран шэнэ эхмн эхмн би болгодо. Тигэжэ республикын ажалшаддэй 62 проценти бүлгэмэй гэшүүн болоно байна. Бүлгэмэй ээрэгнүүддэ бхижүүлгэ талаар хэмжээнүүдэй абтанай ашаар ДОСААФ-ай Эдэн, Хяагтын, Хэжэнгийн, Хуралхангай, Советск, Октябрьска, Железнодорожно, Хойто-Байгалгай райкомонуудтай хайн хубиллалтанууд боложо эилсээ.

ДОСААФ-ай бурялсалгай зургаануудта, спортивно-техническ клубуудта хэдэ мянган техническ мэргэжлэтэд бэлдэгдэ. Техническ ба спортын сэрэгэй-прикладной зүйлнүүддэ 20 мянга шахуу хүн эрхилнэ. Эдэ зүйлнүүдээр республикадамай 683 мурьсөөн, үнгэргэгдөө. Буряадамай эрчим спортменүүд, командадууд бүхэсоонин болон бүхэ-россин 43 мурьсөөндэ республикынгаа нэрэ хүндые хамгаалн байна. Мүн бүлгэмэй олзо оршын тусэб бэлүүлгэгдээ.

Гэхэтэй хамта ДОСААФ-ай гүүдэй клубай директор А. Н. Полтавцев мэдүүлнэ. — Ракетэ, судна гэхэ мэтын модельнүүддэ дархалжа нидд-хүүлэ дуратай хурагдаш алив хургуудта олон ха юм. Тэрэниим имгалт хубиүүн на-хандаш нимэ шадбарида хурагбалнай, ДОСААФ-ай клубуудта хожомын эдэбхитэйгээр хабаадалсаха залуушуул би болохо ушартай. Жэжээ болгон, судомодельнэ спорт хэрэбид, нүүлэй жэлнүүдтэ манай судомодельшигүүд Россия Федерациин мурьсөөнүүдтэ урлалшайгаар хабаадалса. Тигэжэ байгаа он-ноо 1-дхи бүлэгтэ хабаадалсаха эрхэдэ хүртээн байна-бид.

Залуушулые сэрэгэй албан-да бэлдэлгэ хайжаруулаха тухай партиин ЦК-гай тогтоол хамгалтуугээр бэлүүлэгдэнэ гэжэ түмэр ажал техникүүдэй ДОСААФ-ай эхмн эхмн түүрүүлгээ И. П. Арохов на-нагта болобо. Материально-техническ базаа муу, хурал-салгай лакадуудай удаа шарн хуураша, сагаалса мэргэлэйн тирүүд, бунууд болон домо-нууд хэрэгтэй, техничэ-такти-ческа бэлдэхэлэй тусэй газар-нууд байхагүл гэжэ тэрэ шүүм-жэлбэ. Эдэ бүхи асуудалнуудыг ДОСААФ-ай обком сэрэгэй частинуудтай суг шиддэхэ аргагай ха юм.

ДОСААФ-ай обкомой хээн тоосого зүбшэн хэлсэлгэдэ ар-ба гэрэн хүн хабааделсан байна. Тэндэ үзэ хэлээн хүн бүхэн хэмэ байган ажал хэ-хайгаа тоосогодоо, шиддэхэ-лгээ асуудалнуудга гол түр-лэсэ заагаа, тэдэнэй хүдэл-мэри хэртэбэрлэхэ талаар ДОСААФ-ай обкомой райком-ой хээн ажал абуулагда бодото сэргэлтэ хэмэ шадаа-гүйн харамтай. Гэбээшье ДОСААФ-ай обкомой хүдэл-мэрэ хубилган шэнэлэхэ та-лаар хонирхолтой ханамжа, дурдаханууд хэлэгдэн байна.

Спортын техническ болон сэрэгэй-техническ зүйлнүүд-тэ хэртэбэрлэхэ хонирхуулгын тула республикын Газарзэрэй министрество, профсоюзай се-рет зарим хүдэлмэри абуула. ДОСААФ энэ асуудалыг эхээр анхарнагүл, гэжэ ЛВРЗ-гэй Соёлой ордонгой эдир техни-

каань сүлөөлэхэ шухала гэжэ ветеран дурдахба. Нүхэр Тумановой үгэнүүдэй хабаадална тархалгай райкомой түүрүүлгээ В. В. Палкин дэмжээ. ДОСААФ-ай обкомой хүдэлмэрилгээд хүн-дөө нутагуудтаар оло дахин абажа, бодото тулалдажа үзүүлгэд, хуралсал эмхидхэлгэ болон лэ гэжэ тэрэ хүсээбэ.

Залуушулые сэрэгэй албан-да бэлдэлгэ хайжаруулаха тухай партиин ЦК-гай тогтоол хамгалтуугээр бэлүүлэгдэнэ гэжэ түмэр ажал техникүүдэй ДОСААФ-ай эхмн эхмн түүрүүлгээ И. П. Арохов на-нагта болобо. Материально-техническ базаа муу, хурал-салгай лакадуудай удаа шарн хуураша, сагаалса мэргэлэйн тирүүд, бунууд болон домо-нууд хэрэгтэй, техничэ-такти-ческа бэлдэхэлэй тусэй газар-нууд байхагүл гэжэ тэрэ шүүм-жэлбэ. Эдэ бүхи асуудалнуудыг ДОСААФ-ай обком сэрэгэй частинуудтай суг шиддэхэ аргагай ха юм.

ДОСААФ-ай обкомой хээн тоосого зүбшэн хэлсэлгэдэ ар-ба гэрэн хүн хабааделсан байна. Тэндэ үзэ хэлээн хүн бүхэн хэмэ байган ажал хэ-хайгаа тоосогодоо, шиддэхэ-лгээ асуудалнуудга гол түр-лэсэ заагаа, тэдэнэй хүдэл-мэри хэртэбэрлэхэ талаар ДОСААФ-ай обкомой райком-ой хээн ажал абуулагда бодото сэргэлтэ хэмэ шадаа-гүйн харамтай. Гэбээшье ДОСААФ-ай обкомой хүдэл-мэрэ хубилган шэнэлэхэ та-лаар хонирхолтой ханамжа, дурдаханууд хэлэгдэн байна.

Спортын техническ болон сэрэгэй-техническ зүйлнүүд-тэ хэртэбэрлэхэ хонирхуулгын тула республикын Газарзэрэй министрество, профсоюзай се-рет зарим хүдэлмэри абуула. ДОСААФ энэ асуудалыг эхээр анхарнагүл, гэжэ ЛВРЗ-гэй Соёлой ордонгой эдир техни-

каань сүлөөлэхэ шухала гэжэ ветеран дурдахба. Нүхэр Тумановой үгэнүүдэй хабаадална тархалгай райкомой түүрүүлгээ В. В. Палкин дэмжээ. ДОСААФ-ай обкомой хүдэлмэрилгээд хүн-дөө нутагуудтаар оло дахин абажа, бодото тулалдажа үзүүлгэд, хуралсал эмхидхэлгэ болон лэ гэжэ тэрэ хүсээбэ.

Элидэхэл зүбшэн хэлсэл-гэдэ хабаадална республикын Газарпромомой ДОСААФ-ай нэгдэмэлт комитетэй түүрүүлгээ В. Х. Холмогиров, БПИ-гэй ДОСААФ-ай комитетэй түүрүүлгээ С. А. Задворный болон бусад дээрэ дурсгал-дан дутуу дурданууды мүн лэ зөөгө.

Оборонно удаа шанартай хүдэлмэри эмхидхэлгэд ушар-лаг элбэ асуудалнуудыг өөһдөө шиндэхэ арганууд би, элбэ шалтагаар өөри-гөө эдэбхитэй халхалха ёно-гүбид гэжэ Улан-Удын ой модоной техникүүдэй ДОСААФ-ай эхмн түүрүүлгээ Л. А. Никифорова мэдүүлнэ. Тэрэ-нэй хөөржэ үгэлэй зарим дүй дуршлын олоноо хургалтай байгаа гэжэ тэмдэглэмээр.

СССР-эй ДОСААФ-ай ЦК-гай техническ бэлдэхэлэй талаар управлениин таһагай чалхык, нүхэр И. Я. Петриченко конференциин хү-дэлмэрилд хабаадалса, хэ-хэлээн байна. Орлоной об-комонь бүлгэмэй эхмнүүдэй нүүл багта Буряадай област-ной организацион ябана гэжэ тэрэнэй үгэлөө ойлгободид. Конференциин урда тэрэ тэрэ Кабанский, Ивельгэй районоор абажа, ДОСААФ-ай нотагай эхмнүүдэй хүдэлмэригэй та-рилсажа, харахэн үзөөрөө урмаа хухархан тухайгаа де-ргадуудта мэдүүлнэ. Матери-ально-техническ базаа хула, зүүрор би байгаа арга болом-жонуудга хүсэд хэрэглэжэ ша-данагүл, хажуу тээлээ тулалма-

жэ хүлөөлэн яназатай байна гэжэн тобишлол тэрэ хээ. ДОСААФ-ай обкомой пре-зидиумэй бюорогой гэшүүн, КПСС-эй обкомой захиргаа-н зургаануудай таһагы даа-ша Н. М. Кирдеев конферен-циин хүдэлмэригээ хабаадалса-жа, үгэ хэлээн байна.

Ажалшадые сэрэгэй-патриотическа талаар хүмүүжүүлгэ, арадай ажыхда болон сэрэгэй албанда мэргэжлэтэд хүргэн бэлдэлгэ, спортын сэрэгэй-техническ зүйлнүүддэ хүгжөөлгэ СССР-эй ДОСААФ-ай гол зорилгонууд мүн болодог. Эдэ эх зорилгонуудыг ДОСААФ-ай Буряадай областной организацйи хэр ээрэгээ бэлүүлгөө гэжэн эхэ хөөрээлдөө түүс эхмкин тоосогооо хүнгалтын XV конференци дээрэ болобо. Делегадууд урда ДОСААФ-ай обкомой түүрүүлгээ А. И. Еремеев тоосото элидэхэ хээн байна.

Элидэхэл шагнаад байхада, обкомонь бүлгэмэй областной комитет бага бэшэ хүдэлмэри абуулаа гэжэ тобишмоор байгаа хэн. Тоосотоо хүгсэса соо обкомонь бүлгэмэй ээрэгээ гэдэ 3 мянга гаран гэшүүн абажа, ДОСААФ-ай 200 гаран шэнэ эхмн эхмн би болгодо. Тигэжэ республикын ажалшаддэй 62 проценти бүлгэмэй гэшүүн болоно байна. Бүлгэмэй ээрэгнүүддэ бхижүүлгэ талаар хэмжээнүүдэй абтанай ашаар ДОСААФ-ай Эдэн, Хяагтын, Хэжэнгийн, Хуралхангай, Советск, Октябрьска, Железнодорожно, Хойто-Байгалгай райкомонуудтай хайн хубиллалтанууд боложо эилсээ.

ДОСААФ-ай бурялсалгай зургаануудта, спортивно-техническ клубуудта хэдэ мянган техническ мэргэжлэтэд бэлдэгдэ. Техническ ба спортын сэрэгэй-прикладной зүйлнүүддэ 20 мянга шахуу хүн эрхилнэ. Эдэ зүйлнүүдээр республикадамай 683 мурьсөөн, үнгэргэгдөө. Буряадамай эрчим спортменүүд, командадууд бүхэсоонин болон бүхэ-россин 43 мурьсөөндэ республикынгаа нэрэ хүндые хамгаалн байна. Мүн бүлгэмэй олзо оршын тусэб бэлүүлгэгдээ.

Гэхэтэй хамта ДОСААФ-ай гүүдэй клубай директор А. Н. Полтавцев мэдүүлнэ. — Ракетэ, судна гэхэ мэтын модельнүүддэ дархалжа нидд-хүүлэ дуратай хурагдаш алив хургуудта олон ха юм. Тэрэниим имгалт хубиүүн на-хандаш нимэ шадбарида хурагбалнай, ДОСААФ-ай клубуудта хожомын эдэбхитэйгээр хабаадалсаха залуушуул би болохо ушартай. Жэжээ болгон, судомодельнэ спорт хэрэбид, нүүлэй жэлнүүдтэ манай судомодельшигүүд Россия Федерациин мурьсөөнүүдтэ урлалшайгаар хабаадалса. Тигэжэ байгаа он-ноо 1-дхи бүлэгтэ хабаадалсаха эрхэдэ хүртээн байна-бид.

Залуушулые сэрэгэй албан-да бэлдэлгэ хайжаруулаха тухай партиин ЦК-гай тогтоол хамгалтуугээр бэлүүлэгдэнэ гэжэ түмэр ажал техникүүдэй ДОСААФ-ай эхмн эхмн түүрүүлгээ И. П. Арохов на-нагта болобо. Материально-техническ базаа муу, хурал-салгай лакадуудай удаа шарн хуураша, сагаалса мэргэлэйн тирүүд, бунууд болон домо-нууд хэрэгтэй, техничэ-такти-ческа бэлдэхэлэй тусэй газар-нууд байхагүл гэжэ тэрэ шүүм-жэлбэ. Эдэ бүхи асуудалнуудыг ДОСААФ-ай обком сэрэгэй частинуудтай суг шиддэхэ аргагай ха юм.

ДОСААФ-ай обкомой хээн тоосого зүбшэн хэлсэлгэдэ ар-ба гэрэн хүн хабааделсан байна. Тэндэ үзэ хэлээн хүн бүхэн хэмэ байган ажал хэ-хайгаа тоосогодоо, шиддэхэ-лгээ асуудалнуудга гол түр-лэсэ заагаа, тэдэнэй хүдэл-мэри хэртэбэрлэхэ талаар ДОСААФ-ай обкомой райком-ой хээн ажал абуулагда бодото сэргэлтэ хэмэ шадаа-гүйн харамтай. Гэбээшье ДОСААФ-ай обкомой хүдэл-мэрэ хубилган шэнэлэхэ та-лаар хонирхолтой ханамжа, дурдаханууд хэлэгдэн байна.

Спортын техническ болон сэрэгэй-техническ зүйлнүүд-тэ хэртэбэрлэхэ хонирхуулгын тула республикын Газарзэрэй министрество, профсоюзай се-рет зарим хүдэлмэри абуула. ДОСААФ энэ асуудалыг эхээр анхарнагүл, гэжэ ЛВРЗ-гэй Соёлой ордонгой эдир техни-

каань сүлөөлэхэ шухала гэжэ ветеран дурдахба. Нүхэр Тумановой үгэнүүдэй хабаадална тархалгай райкомой түүрүүлгээ В. В. Палкин дэмжээ. ДОСААФ-ай обкомой хүдэлмэрилгээд хүн-дөө нутагуудтаар оло дахин абажа, бодото тулалдажа үзүүлгэд, хуралсал эмхидхэлгэ болон лэ гэжэ тэрэ хүсээбэ.

Элидэхэл шагнаад байхада, обкомонь бүлгэмэй областной комитет бага бэшэ хүдэлмэри абуулаа гэжэ тобишмоор байгаа хэн. Тоосотоо хүгсэса соо обкомонь бүлгэмэй ээрэгээ гэдэ 3 мянга гаран гэшүүн абажа, ДОСААФ-ай 200 гаран шэнэ эхмн эхмн би болгодо. Тигэжэ республикын ажалшаддэй 62 проценти бүлгэмэй гэшүүн болоно байна. Бүлгэмэй ээрэгнүүддэ бхижүүлгэ талаар хэмжээнүүдэй абтанай ашаар ДОСААФ-ай Эдэн, Хяагтын, Хэжэнгийн, Хуралхангай, Советск, Октябрьска, Железнодорожно, Хойто-Байгалгай райкомонуудтай хайн хубиллалтанууд боложо эилсээ.

ДОСААФ-ай бурялсалгай зургаануудта, спортивно-техническ клубуудта хэдэ мянган техническ мэргэжлэтэд бэлдэгдэ. Техническ ба спортын сэрэгэй-прикладной зүйлнүүддэ 20 мянга шахуу хүн эрхилнэ. Эдэ зүйлнүүдээр республикадамай 683 мурьсөөн, үнгэргэгдөө. Буряадамай эрчим спортменүүд, командадууд бүхэсоонин болон бүхэ-россин 43 мурьсөөндэ республикынгаа нэрэ хүндые хамгаалн байна. Мүн бүлгэмэй олзо оршын тусэб бэлүүлгэгдээ.

Гэхэтэй хамта ДОСААФ-ай гүүдэй клубай директор А. Н. Полтавцев мэдүүлнэ. — Ракетэ, судна гэхэ мэтын модельнүүддэ дархалжа нидд-хүүлэ дуратай хурагдаш алив хургуудта олон ха юм. Тэрэниим имгалт хубиүүн на-хандаш нимэ шадбарида хурагбалнай, ДОСААФ-ай клубуудта хожомын эдэбхитэйгээр хабаадалсаха залуушуул би болохо ушартай. Жэжээ болгон, судомодельнэ спорт хэрэбид, нүүлэй жэлнүүдтэ манай судомодельшигүүд Россия Федерациин мурьсөөнүүдтэ урлалшайгаар хабаадалса. Тигэжэ байгаа он-ноо 1-дхи бүлэгтэ хабаадалсаха эрхэдэ хүртээн байна-бид.

Залуушулые сэрэгэй албан-да бэлдэлгэ хайжаруулаха тухай партиин ЦК-гай тогтоол хамгалтуугээр бэлүүлэгдэнэ гэжэ түмэр ажал техникүүдэй ДОСААФ-ай эхмн эхмн түүрүүлгээ И. П. Арохов на-нагта болобо. Материально-техническ базаа муу, хурал-салгай лакадуудай удаа шарн хуураша, сагаалса мэргэлэйн тирүүд, бунууд болон домо-нууд хэрэгтэй, техничэ-такти-ческа бэлдэхэлэй тусэй газар-нууд байхагүл гэжэ тэрэ шүүм-жэлбэ. Эдэ бүхи асуудалнуудыг ДОСААФ-ай обком сэрэгэй частинуудтай суг шиддэхэ аргагай ха юм.

ДОСААФ-ай обкомой хээн тоосого зүбшэн хэлсэлгэдэ ар-ба гэрэн хүн хабааделсан байна. Тэндэ үзэ хэлээн хүн бүхэн хэмэ байган ажал хэ-хайгаа тоосогодоо, шиддэхэ-лгээ асуудалнуудга гол түр-лэсэ заагаа, тэдэнэй хүдэл-мэри хэртэбэрлэхэ талаар ДОСААФ-ай обкомой райком-ой хээн ажал абуулагда бодото сэргэлтэ хэмэ шадаа-гүйн харамтай. Гэбээшье ДОСААФ-ай обкомой хүдэл-мэрэ хубилган шэнэлэхэ та-лаар хонирхолтой ханамжа, дурдаханууд хэлэгдэн байна.

Спортын техническ болон сэрэгэй-техническ зүйлнүүд-тэ хэртэбэрлэхэ хонирхуулгын тула республикын Газарзэрэй министрество, профсоюзай се-рет зарим хүдэлмэри абуула. ДОСААФ энэ асуудалыг эхээр анхарнагүл, гэжэ ЛВРЗ-гэй Соёлой ордонгой эдир техни-

каань сүлөөлэхэ шухала гэжэ ветеран дурдахба. Нүхэр Тумановой үгэнүүдэй хабаадална тархалгай райкомой түүрүүлгээ В. В. Палкин дэмжээ. ДОСААФ-ай обкомой хүдэлмэрилгээд хүн-дөө нутагуудтаар оло дахин абажа, бодото тулалдажа үзүүлгэд, хуралсал эмхидхэлгэ болон лэ гэжэ тэрэ хүсээбэ.

жэ хүлөөлэн яназатай байна гэжэн тобишлол тэрэ хээ. ДОСААФ-ай обкомой пре-зидиумэй бюорогой гэшүүн, КПСС-эй обкомой захиргаа-н зургаануудай таһагы даа-ша Н. М. Кирдеев конферен-циин хүдэлмэригээ хабаадалса-жа, үгэ хэлээн байна.

ХИЛЫН СААНАГАА ТАССАПН

СОЁЛОЙ ТАЛААР СОВЕТ-АМЕРИКАН ХЭЛСЭЭНЭЙ 30 ЖЭЛЭЙ ОЙДО

ВАШИНГТОН. Соёлой, техникын ба гэгээрэлэй талаар харилсаа холбоо тогтоохо тухай СССР-эй болон США-гай хоорондох түүрүүшн хэлсэлэнэ гар табигда. Наар 30 жэлэй ойдо зориу-лагдан баяр ёһолол США-гай гүрэнэй департаментда болобо, СССР-эй соёлой ми-нистр В. Г. Захаров тэрэнэй совет делегаци түүрүүдэд хабаада. Гүрэнэй секретарь Дж. Шульц, США-гай мэдээлэлэй агентствын (ЮСИА) директор Ч. Уин, Эйнштейнэй жасын хутал-бэрлэгшэд, тэрэ тоодо США-гай урдын президент-тын аша басаган С. Эйзен-хауэр совет делегацин түүрүүлгэн байгаа. КПСС-эй ЦК-гай Генералыя секретарь М. С. Горбачёвэй эль-гээн башгыне СССР-хэе США-да байдаг элшэн сайд Ю. Дубининэй сонохон уншахада, сугларгашал алыта ташдагар утгаа.

Баяр ёһолол хабаадал-шадые гүрэнэй секретарь Дж. Шульц амаршалхада, бэрлэгшэдэй хуулаага дээрэ ядрын ээсэгүүдые усад-хал тухай түүхэтэ хэлсэлгэдэ хоёр талын гар табиһан-наа нүүлээр, совет-амери-каан харилсаа сааналднэ һайнаар хүгжөөхөөр, СССР-эй болон США-гай хоорондо аян алиндан ашатай туһа-най харилсаа үргэдэхөөр, бүгдэ нийтэн эб найрам-далы бэхийүүлэхэ хэрэгтэ нүтөөлхөөр сар хүрээг эрээ.

США-гай конгрессэй се-нада ба түрүүлэгч түүрүүл-гээ США-гай олон нийтэдэ мэдээсэлнүүдые дээрэ гэрүүлэн тараагад эхэ эхэ хэргэсэлнүүдэй түлөөлгөнэд энэ бэл ёһололдо хабаа-даба. Бүхи хүн түрэлтэнэй аян туһада бүхи ороннууд-тай, нан түрүүн США-гай ба Советск Союзай ара-дуудай хүсэлэл оролдогто-нуудаа, арга ноосонүүдээ дахинаа ногдуульхыне ма-ний нийтэ нэгэн, хубаагда-шгүй гугаар лэлэй хүлээ-лгэ байна гэжэ нэсонант В. Бранд тэмдэглээ.

БКП-гэй НАЦИОНАЛЬНА КОНФЕРЕНЦИ СОФИ. БКП-гэй нацио-нальна конференци энэдэ нээгдэбэ, НРБ-дэ социализм саашаан байгуулгын, ху-билган шэнэдхэлгын гол харгы замууды тэрэ то-дорхойло юм, 3200 шахуу делегат тэрэнэй хүдэлмэри-дэ хабаада.

БКП-гэй ЦК-гай Генерал-на секретарь Т. Живков кон-ференцие нээгээ. «Хубил-ган шэнэдхэлгэ — партиин хэрэг, арадай хэрэг» гэжэ тэрэнэй хэһэн элидэхэе делегадууд зүбшэн хэлсэнэ.

Хэгдэһэн хүдэлмэрин дүн-гүүдые согсолож, БКП-гэй ээлжэтэ, XIV съезд хурэ-тэхи үедэ НРБ-дэ хубил-ган шэнэдхэлгэ бэлүүл-гэх хэрэгтэй гол асуудалууды хараалха гэжэ конфе-рэнциин зорилго болоно гэ-жэ тэрэн соо хэлэгдэнэ.

КАИР. Африкын нэгдэл-дэй эхмн байгуулагдангай 25 жэлэй ойдо зориулагдан-на улсахоорондын хурал-даан Каирта дүүрээбэ. Африкын, Азиин, Европын, Латин Америкын оронуд-дай политическ ба нийтэн элнтэ мэдээжэ ажал абуу-лагдаш энэ хуралдаанда ха-баадална байгаа. Энэ түбин гол шухала асуудалнууды шиддэхэлгэд тус эхмн дүрээжэ байдаг хурье дэвшүүлгэ тухай асуудал-нууды тэдэнэр зүбшэн хэл-сэһэн байгаа. Эб найрамла-

Хятадай правительство ба-дүүлээ. Энэнь американ пра-вительствын оло дахин хэлгэ-һэн тухай мэдүүлгэнүүдтэ зориу харша байна гэжэ тэ-рэ хэлээбэ.

пресс-конференци дээрэ мэдүүлээ. Энэнь американ пра-вительствын оло дахин хэлгэ-һэн тухай мэдүүлгэнүүдтэ зориу харша байна гэжэ тэ-рэ хэлээбэ.

САША-гай СЭРЭГЭЙ АЛБАН ЗУРГААНАЙ «НЮСА СПИСОК» ТУХАЙ ПЕКНИН. Хитад хадаа «дай-сан харша гүрэн» болгогдо-жо, США-гай обкомонь ми-нистерствын нюуса списо-гүүдтэ оруулагданхай гэжэ

Хятадай правительство ба-дүүлээ. Энэнь американ пра-вительствын оло дахин хэлгэ-һэн тухай мэдүүлгэнүүдтэ зориу харша байна гэжэ тэ-рэ хэлээбэ.

пресс-конференци дээрэ мэдүүлээ. Энэнь американ пра-вительствын оло дахин хэлгэ-һэн тухай мэдүүлгэнүүдтэ зориу харша байна гэжэ тэ-рэ хэлээбэ.

М А Н А Й АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: индекс 670000

ДАХИНАА УУЛЗАБА

Наяхан маркатууды, значогууды, урданай мүнзгнүүды, бишхэн календарьнууды суглуулга коллекционерүүд удаахи үзэлгэһэнэ Хэлбэлэй байшан соо үнгэргэбэ. Энэ үзэлгэһэнэ коллекционерүүдэй һайн дурэнэй бүлгэмэй жараад хүн сугларжа, өөһдэ хоорондоо андалда үнгэргөө, выставкнүүдтэ өөһднүүдэ суглуулган юумэ харуулаа, маркатуудай жэлэй эхилд хээ.

Билэ амаралтын үдэр бүхэндэ имэ уулзалганууды үнгэргэгдэ зөншлэтэй болонхойд. Мэнай энэ бүлгэмэ бүхэдэ 200 гаран хүн хабаадала юм. Мунөөдэр энэдэ 60 дуратайшуу эрхэнэй, гэжэ Бухаросин филателистүүдэй бүлгэмэй Буряадай республикиска отделениин правлениин түүрүүлгээ Б. Д. Натацкий хэлэнэ.

Манай бүлгэмэй гэшүүн бүхэн жэлээ 2 түхэриг 40 мүнзг түлээг юм. Республикиска отделениинэй казначей Юрий Михайлович Кривошеин мунөө гэшүүдэй түбэри суг-луулжа байна. Билэ энэ суглуулган мүнзгээ элбэчин хэмжээ-нүүдтэ гаргалсалнабид. Жэшээхэдэ, энэ уулзалга үнгэргэхэ байшан абалда, ноомууды, элбэчин каталогууды худал-дажа абаха захидда эдэ мүнзгээ гаргалшалда гэжэбид. Тэрэнэй хажуугаар выставкнүүды үнгэргэбид. Жэшээхэдэ, недондо жэлэд билэ Ц. Сампиловэй нэрэмжэтэ уран зурагай музейдэ выставкэ үнгэргөө һэмдэ, гэжэ Борис Давыдович хөөрзөбэ.

Долоотойхон уран зурааша О. Ён Бель [зурга дээрэ] КИИР дотороо сугайт болонхой, Басаган нэрэ «Мүнгэн олохон» гэжэ оршуулагдаг юм. Хөөржөө хэмжэе тэрэ зураг зуража захалган байна. Басаган оюун билгээрээ дүр-шлэтэй уран зураашадые гой-хууна. Тэрэ ямарые бэлд-хэлгүйгөөр, тон найдамтайгаар зуража эхилдэг заншалтай. Бирэ баринаар лэ болон зураг харуулаа байдаг юм. Эдир уран зураашын зура-гуд Москвада болонхан залуушуу болон студентээр Бүхэлдэй фестивалиин үе-дэ олоной харамдаа таби-гдажа үндэр дээдын сэглэ-тэдэ хуртоо.

Тасс-ай фотохронико.

★ Ц.Б. Бадмаевэй 60 жэлэ ойдо.

★ Совет Армин, Далайн Сэрэгэй Флотод 70 жэлэй ойдо. «Революции союгуур мундэлэн» фото-мэдээсэл.

★ Сталинградска байлда-дай 45 жэлэй ойдо. «Илгаша-дай ультиматум» — Ю. Дми-триевэй статья (АПН).

★ Хумүүжүүлхэ хүдэлмэри-дэ хам оролсохо — запаста гарахан сэргэгшэдэ хандлага.

★ КПСС-эй ЦК-да зүблөөн-семинар болобо.

★ Партиин ажабайдал: дургэлтэе хинэн шалгалта. «Хоохон үгэнүүдээр найдуу-леад» — А. Праведниковой ста-тья.

★ «Правда Бурятии» гэсэ-тэдэ бэшэхэнэй хүнээр.

АМЖАЛТА ТЭМСЭЛ СОО МҮНДЭ

Дээдэ тушаалтадай Вашингтондо боло-нон уулзалгын үедэ 1987 оной декабриин 8-да гар табигдаһан, дунда ба бага эр-гын зайдэ будагдажа ракетүүдые усад-хал тухай СССР ба США хоёрой хоорон-до баталагдан Договорые эссэлн ба-талха тухай асуудалы зүбшэн хэлсэлгэ Москва ба Вашингтондэ эхилбэ. Аяха-бар шухала, харюусалгатай энэ хэрэг дээр мандай СССР-эй Верховно Советэй Президиум, Холбоото Штадуудта Амери-кан конгрессай сенат хүдэлмэрилнэ. До-говор уридшалан СССР-эй Верховно Со-ветэй Союзай Советдэй ба Националь-ностуудтай Советдэй гадаадын хэрэгүүдэй талаар комиссинуудта, американ сенатай гадаадын хэрэгүүдэй талаар, тагнуулай та-лаар ба зэбсэгтэ хүснэгтэй хэрэгүүдэй талаар комитетүүдэд харагдаха болоно.

Түүхэтэ документ болоно ядэрна збэ-сэгүүдэй бүхэли классые усадхал тухай договорые эссэлн баталагда хада гүрэн турын удаа шанартай энэ абуулгада ха-баадалгад гансахан өһөд өөһднэе оро-нуудай арадуудай урда бэшэ, харин бүхи дэлхэйн үмэнэ тэдэндэ үндэр харюусал-га далайна. Имагайт нимэ хараа бодол-тойгөөр совет хүнүүд энэ тон шухала хэ-рэгтэ хандана. Ондоо байха арганые үгы, Советск Союзай, мүн социалис бу-сад ороонууд усад